

Türkiye İşçi Partisi
Genel Merkezi
Ankara caddesi,40,İşt.

23 Ekim 1966

B A S I N B Ü L T E N İ

Türkiye İşçi Partisinin İstanbul il kongresinde konuşan Genel Başkan Mehmet Ali Aybar, Güney doğu ve Doğu illerine yaptığı gezinin izlenimlerini anlatmış, "deprem felâketzedelerinin meselelerine gerçek çözümler getirememiş olan hükümetin bu aczi, hükümette bulunan ekibin yetersizliğinden doğmaktadır. Fakat bu aciz, objektif ölçüler içinde asıl hâkim sınıfların aczi ve kapitalist rejimin iflâsını göstermektedir." demiştir. Aybar bu konuda özetle şunları söylemiştir:

Vare ve Hinis'ta durum:

"Arkadaşlarla geniş bir yurt gezisinden geliyoruz. Güney doğu ve Doğuda, özellikle deprem bölge sinde incelemelerde bulduk. Felâketzedelerin şikâyetlerini, isteklerini, Hükümetçe yapılan işlerin gerçekteki ölçüsünü yerinde tesbit ettik.

Felâketzede vatandaşların, yaklaşan kışa karşısın derece ağır şartlar içinde bulduklarını ve her şeyin yolunda olduğu hakkındaki resmi demeçlerle Varto'da, Hinis'ta, Kırıkmanda gördüklerimiz arasında uçurumlar bulunduğunu, halk oyuna bir kere daha duyurmak isteriz. Felâketzede vatandaşların ıstıraplarından ve bunlara kışla birlikte eklenecek yeni ıstıraplardan Hükümet sorumludur. Türkiye İşçi Partisi bu konuyu Büyük Mezlise götürmek kararındadır.

Fakat sorumluluğun tesbiti ile de geçiştirilemez artık. Kışın getireceği yeni ıstıraplar: göğüslemeye hırlanan felâketzede kardeşlerimiz bu durumdan mutlaka kurtarılmalıdır. Evsiz kalan vatandaşları ve bunların başlıca geçim vasıtası olan hayvanları kış bastırmadan barındırmak hayati önemde bir meseledir. Şimdiye kadar yapılan, fakat tamamlanmayan barakaların sayısı ihtiyacın çok altındadır. Ne Varto'da, ne

Hinis'ta henüz hiçbir aile barakaya yerleşmemiştir. Yapılan barakaların, bu bölgenin çok şiddetli kışına dayanacak nitelikte olmadığı, tek bir gözden ve 16 metre karedenw ibaret bulunması dolayısıyla aile hayatının en ilkel ihtiyaçlarına ve mahremiyetine cevap vermediği de tarafımızdan tesbit edilmiştir.

İnşa halinde olan barakalar içinde, yalnız milletlerarası Kızılhaç teşkilâtınca yaptırılanlarla, İngiltereden gönderilmiş olanlar ihtiyaçları karşılayacak ntelikte görülmüştür. Fakat bunların sayısı azdır.

Bu vesileyle baraka yapımında müteahhitlere büyük ve haksız kârlar sağlama fırsatı verildiğini önemle belirtmek isterim.

Hayvanların barındırılması işi, 500 lira yardımla, vatandaşın kendi inisiyatifine bırakılmıştır. Vatandaşın yuvarlak dere taşlarından yaptığı ve üzerini ağaç ve toprakla örttüğü ağıllar, yeni bir depremle içindekile mezar olacaktır.

Genel olarak insanları ve hayvanları barındırma konusunda yapılanlar göstermelik ve yasak savma kabilindedir.

Dağ köylerinin durumu:

Bu anlattıklarım, ilçe merkezleri ve yol üzerindeki köyler içindir; dağ köylerinde durum daha da acıktır. Yolu olmayan dağ köylerine baraka kurulmamıştır. Kutup çadırı denen ve bildiğimiz çadırlardan pek farklı olmayan çadırların verileceği ifade ediliyor. Kışa karşı dağ köylerindeki felâketzedelerin durumu son derece endişe vericidir.

İskâna tabi olanlar:

İç iskâna tabi olan vatandaşlardan 49 ailenin durumunu görüp tesbit etmek fırsatını bulduk.

Hatayın Kırıkhan ilçesine göçtürülen bu 49 aile, insanlıkla en uzaktan münasebeti olmayan şartlar içindedir. Biz gördüğümüzde, üç gündür itfaiye garajının açık sundurması altına, metrük bir ilkokulun zemini beton ve ışık almaz iki odasına ve bir okulun konferans salonuna doldurulan bu 49 ailenin fertleri, ihtiyarı, genci, çocuğu, yetişkini, kadını erkeğiyle ve hastalarıyla, üstüste yığılmışlar, insanlıkla asla bağdaşmayan şartların, bakımsızlığın, pislüğün ve sefaletin kucacağına terk edilmişlerdi. Üstelik bu zavallı vatandaşlarımız her vesileyle horlanmakta, onurlarıyla oynanmakta, istenmiyen kimseler oldukları kendilerine hissettirilmektedir.

Başka yerlerdeki durumun Kırıkhandan farklı olduğunu sanmıyoruz. İdarinin plansız çalışması, sureta iş görmesi memleketin her tarafında ay-nıdır.

Kiracılar:

Kiracı durumunda bulunanlar da çaresizlik içindedir. Bunlar deprem felâketine uğramış ilçe merkezlerine dışardan gelip yerleşmiş küçük esnaf ve zanaatkâr tabakasına mensupturlar. Bunlar da aynı felâkete uğramış oldukları halde, ilçenin yerlisi olmadıkları ve başlarına yıkılan evlerin sahibi bulunmadıkları gerekçesiyle yardımdan yararlandırılmamaktadır.

Hasar tesbiti işleri:

Hasarların tesbiti, itirazların incelenmesi konularında da şikâyetler dinledik. Pek çok vatandaş, hasar tesbiti için gelen uzmanların hasarı gerçeğe uygun şekilde tesbit etmediklerinden, hasarı az gösterdiklerinden yakınmışlardır. Gene pek çok vatandaş itirazlarının dikkate alınmadığından şikâyet etmişlerdir. Ellerindeki beş on kuruşu dilekçe yazdırmaya ve dilekçelerini verebilmek için köyle ilçe merkezi, ilçe merkezi ile il merkezi arasında mekik dokumak suretiyle tükettiklerini anlatmışlardır. Hinista, Muş'un merkeze bağlı köylerinde orta hasar görmüş, yani evlere çatlamış olanların yardım listelerine alınmaması, hem adaletsizliktir, hem de ileriki depremlerde yeni felâketlere zemin hazırlamaktadır.

İngiltereden gelen evler:

Beri yandan şöyle bir durumla da karşılaştık. İngilterenin yolladığı evlerin takılması işinde İngiliz teknisyenler yalnız bırakılmışlar. Bu 4 İngiliz teknisyeni evleri kendi güçleriyle kurmaya çalışıyorlardı.

Bütün bunlar tam bir düzensizlik, tam bir kargaşa örneğidir. Ve şüphesiz bu durumdan Hükümet birinci derecede sorumludur.

Kapitalist düzen çürümüştür:

Fakat hükümetteki ekibin yetersizliği şüphe götürmemekle beraber, bu kargaşanın asıl kaynağı, kapitalist düzenin emekçi vatandaşlar aleyhine işleyen nitelikte oluşu, hâkim sınıfların objektif ölçüler içinde tam acze düşmüş, tarihi görevlerini yitirmiş olmalarıdır.

Emperyalist tekellerin dayattığı ağır soygun şartları altında, bir avuç aracıyla toprak ağasının yararına çalışan, ilerlemesine imkân olmayan bu geri kapitalizm Anayasamıza aykırı bu düzen, üretimde anarşi, sosyal bünyede tam bir çözüme, tam bir p... kargaşa yaratmaktadır. Halkı soyan, sömüren bir düzendir bu. Böyle bir düzende halka yardım işlerinin planlanması, halk yararına işler başarılması, objektif olarak mümkün değildir.

Böyle bir düzende barakalar yasak savmak için yapılacaktır. Bu barakalar böyle bir kapkaç düzeninde soğuğa dayanıklı olmayacak ve kalabalık aileleri barındırmayacaktır. Bu barakalar müteahhitler eliyle yaptırılacak ve bu baylar halkın ıstırapları pahasına yüzbinler, milyonlar vurmak imkânını bulacaklardır. Yardımlar halka intikal ettirilmeyecektir. Halk horlanacak, oradan oraya koşturulacaktır. Ve bir Bakan "Kendinize bir başka hükümet bulun" demek ihtiyatsızlığına gösterecektir. Ve yeni depremler kışın yaptığı tahribatı tamamlayacak, bu düzen değiştirilene kadar bu kargaşa, bu soygun böyle süregidecektir.

Türkiyede kapitalizm olgunlaşmadan çürümüştür.

Fakat kapitalizmin başarısızlığı, hâkim sınıfların aczi ve ihaneti, fukara emekçi halkın kâlelerinin yurdun her köşesinde uyanışını da hızlandırmaktadır.

Artık hızla genişleyen, sayıları artan halk kütleleri, hâkim sınıfların ve yöneticilerin işleri yürütemediğini ve yürütemeyeceğini, bu gidişin mutlaka değiştirilmesi gerektiğini kavriyor. Buna paralel olarak hâkim sınıflar da işleri yürütemediklerini ve yürütemeyeceklerini biliyorlar. Türkiye İşçi Partisinin varlığı ve çalışmaları bu uyanış ve bilinçlenmeyi hızlandırmakta, emekçilere umut vermektedir.

Kurtuluş yolu: Sosyalizm:

Milletçe vekîşiler olarak kurtulmamız Türkiyenin sosyalist olmasına bağlıdır. Üretimdeki bu ilkelik ve anarşi, sosyal hayatımızdaki bu kargaşa ancak emekçi halk kütlelerinin iktidara geçip bu çürümüş kapkaç düzenini değiştirmesiyle son bulacaktır. Yurdumuzda yabancı devletlerin nüfuz sağlamalarına, Türkiyeyi sömürmelerine ancak o zaman son verilecektir. Milli servetin heder olmasına, yağma edilmesine ancak o zaman set çekilecektir. Türkiyemizi nükleer savaş tehlikesiyle karşı karşıya bırakan bugünkü bağımlı durumdan tam olarak ancak o zaman kurtulunacaktır. Ve ancak sosyalizmdir ki, Türkiye ileri bir toplum haline gelecek, emekçi halkımız hürriyete, dopdolu ve insanca yaşama şartlarına kavuşacaktır. Tam bağımsız, gerçekten demokratik bir toplum olarak sosyalist Türkiyede, gene depremler olacaktır. Şüphesiz; fakat bir Varto felâketi katiiyen olmayacaktır.

Ve de bu Türkiye - ne Amerikan, ne Rus, ne Çin, ne İngiliz yani yabancı hiçbir bayrak bir dalgalandırılmayacaktır.

Sosyalizmi kimler ve nasıl kurar:

Sosyalizm, halkın ekonomik sistemi, halkın dünya görüşü olduğundan sosyalizmi emekçi halk kütleleri kurar. Dünyada halksız kurulmuş bir tek sosyalist ülke örneği gösterilemez. Sosyalizm aşağıdan yukarı kurulan bir rejimdir. Fakat halk deyimi geniş bir kavramdır. Emği ile yaşayan bütün sınıf ve zümreleri kapsamaktadır. Bundan dolayı sosyalizmi kurma işinde emekçi sınıf ve zümreler arasında hangilerinin daha etkin, daha yetenekli, daha güçlü, daha becerikli olduğu; emekçi sınıflardan hangisinin davayı başarıya ulaştırma yeteneğine sahip bulunduğu ve hangisinin bu konuda bir ideolojisi olduğu sorusuyla karşılaşılır. Sosyalizm bu soruya bilimsel araştırmalara dayanarak işçi sınıfı şeklinde cevap verir. Bu nokta zaten herkesin bildiği ve kabul ettiği bir gerçektir.

n Aydınların öncülüğü meselesi:

İkinci dünya savaşından sonra emperyalizme ve sömürgecilğe karşı ayaklanan, milli kurtuluş mücadelesine girişen halkların, sömürge veya bağımlı ülke durumundan kurtulması, bazı çevrelerde aydınların, genellikle orta sınıfların devrimciliği meselesinin, ele alınmasına yol açmıştır. Bazı aydınlar, milli kurtuluş savaşları sırasında olsun, zaferden sonra yurdun kalkındırma işlerinde olsun, orta sınıfların, özellikle aydınların devrime öncülük ettiği sonucuna varmışlar ve sosyalizmi tepeden inme kurulabileceğini, geri kalmış ülkelerde hattâ ancak bu yoldan kurulacağını ileri sürmüşlerdir. Bu gibilerin gözünde emekçi halk, sadece yönetilecek kullanılacak bir kütledir; ve son tahlille sosyalizm sadece bir ekonomi tekniğinden ibarettir.

Meseleyi bu açıdan ele alanlar bizde de eksik değildir. Bunlar halkı uyandırmanın zor olacağı gerekçesiyle, sosyalizmi kestirmeden kurma ümidi içindedirler. Bu görüşler ciddi bir eleştiriye dayanmaz.

Şüphesiz bir kısım aydınlar, dünyanın her tarafında devrimci hareketlere katılmışlardır; yöneticilik etmişlerdir. Fakat bunlar ya bir halk hareketinin içinde bulunmuşlardır, sosyalist bir teşkilatın içinde görev almışlardır; bu takdirde yöneticiler arasında olsalar da, hareket bir küçük burjuva hareketi değil, bir halk hareketidir. Ya da bunlar, bir hükümet darbesiyle iktidara gelmiş, veya halkı yönetimin dışında bırakarak hareketi tekellerine almışlardır. Bu iki yoldan yalnız birincisi sosyalizme giden bir yol olmuştur. İkincisi ise etiketi ne olursa olsun, memleketi yeniden emperyalizmin nüfuzu altına girme tehlikesi karşısında bırakan, hattâ bazı hallerde fiilen sokağa bir yol olmuştur. Türkiye bu ikinci yolun hazin bir örneğidir.

Bu kolayca anlaşılır bir noktadır. Küçük burjuva aydınları mensup oldukları sınıf bakımından bireyci ve genellikle kapitalizme ve onun ideolojisine dönüktürler. Ancak halkın ağırlığını koyduğu bir politik hareket içinde buldukları hallerde olumlu hareket ederler. Yalnız kaldıkları zaman halka karşı olmasalar da, halka tepeden ve dışardan bakma alışkanlığı içindedirler.

Sosyalizmi halk kurar:

İşçi sınıfının demokratik öncülüğü etrafında bütün emekçi sınıf ve zümreler kurar sosyalizmi. Sosyalist aydınlar da bu hareketin içinde yer alırlar, ve yer aldıkları, halkla kaynaştıkları, halkın yüzyıllık tecrübelerinden yararlanmasını başardıkları ölçüde sosyalizmin kuruluşunda yararlı olurlar. Türkiye İşçi Partisi meseleyi böyle koyan ve meselelere bu yoldan çözüm arayan bir kuruluştur.

Türkiyede halkın geri olduğunu ve sosyalizme yatkın olmadığını söyleyenler dalâlet içindedirler. İç ve dış şartlar Türkiyede halk kütlelerinin sosyalizmi kurmasına, hem de kısa zamanda kurmasına, son derece elverişlidir. Gerçekten dünyada sosyalizm gittikçe ağır basmaya başlamıştır. Emperyalizm- sosyalizm çelişisi ikinci dünya savaşından sonra, boynuna emperyalizm aleyhine gelişmiştir. Bundan başka sosyalizm fikri kütlelere nüfuz etmiş, ve sosyalizmin kapitalizme üstünlüğü somut örneklerle açık olarak belli olmuştur. Nihayet kapitalist ülkelerde halkın çoğunluğunu demokratik bir platformda toplamak imkânı gerçek şekilde belirmiştir.

Bu genel şartlara bize özgü olan şartlar da eklenmelidir:

- Bizde emekçi halkın bütün sınıf ve zümreleri milletlerarası tekellerin sömürsü, ağaların ve kapkaççıların aczi ve ihaneti karşısında uyanış içindedir;
- Amerikan emperyalizmine karşı ikinci bir milli kurtuluş mücadelesi içinde bulunduğunu, halk hergün daha açık şekilde kavramaktadır;
- Halk meselelere sınıf açısından bakmaya başlamıştır.
- 1946'dan beri halk oy hakkına sahip çıkmaktadır. Ve 1950'de Osmanlı tipi devlet yönetiminin temsilcisi C.H.P.'yi devirmiş olmanın bilinci içindedir;
- 27 Mayıs anayasası sosyalizme açık bir belgedir ve emekçi halkın hak ve menfaatlerini kanuni teminat altında savunmasına imkan vermektedir.
- Ve de 1961'den beri emekçilerin kurduğu; emekçilerin yönettiği ve halkın isteklerini savunan, halkla içiçe olan bir sosyalist kuruluş, Türkiye İşçi Partisi vardır.

Şu halde bu şartlar altında, ve halka ancak istisnalar getiren bugünkü çürümüş ortamda halk sosyalizme mutlaka sahip çıkacaktır ve şimdiden çıkmaktadır.

Türkiye İşçi Partililer hergün halkla daha gerçek, daha sağlam ilişkiler kuruyorlar. Halk sosyalizme ne tepeden inme devrimlerle, ne de aydınlar arasındaki nazari tartışmalarla kazanılır. Halkı sosyalizme kazanmanın tek yolu, her zaman, her vesileyle halkın hizmetinde olmaktır; halkın dertlerine halkla beraber çare aramaktır. Halkı ezen şartların karşısına ısrarla ve devamlı olarak çıktınız mı, halkın zaten damarlarında olan sosyalizm bilinç seviyesine ulaşır, bir halk eğilimi haline gelir. Türkiye İşçi Partisi bu yoldadır."

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı konuşmasını güzel günlerin uzak olduğunu belirterek bitirmiştir.